

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry

Martinkatu 5, 20180 Turku, 040-372 5301, varsinais-suomi@sl.fi

Metsähallitus, Luontopalvelut
kirjaamo@metsa.fi

Lausunto Teijon kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta ja järjestyssäännöstä

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry kiittää mahdollisuudesta lausua Teijon kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta ja järjestyssäännöstä. Suunnitelma on ensiarvoisen tärkeä ja hyvin laadittu.

Tällä hallituskaudella on alkanut laaja luontokeskusten sulkemisaalto ja myyntitoimenpiteiden valmistelu, mukana myös Teijon luontokeskuksen lopettaminen. Teijo luontokeskus sijaitsee kansallispuiston sisällä, mikä edellyttää kyseisten kansallispuistojen perustamista koskevan lain muutosta ja rakennusten tontin erottamista kansallispuistosta myyntikelpoisen kiinteistön muodostamista varten. Luonnonsuojelupiiri katsoo, että Teijon luontokeskus tulisi säilyttää fyysisesti ja toiminnallisesti valtion omistuksessa osana kansallispuistoa.

Teijon luontokeskuksen merkitys Salolle ja koko maakunnalle ja Teijon alueelle on suuri. Keskus on tärkeä lähtöpiste ja informaatiokeskus kävijöille ja luontovirkistykselle, luontotiedon levittämiseksi, ympäristökasvatukselle ja luontomatkailulle.

Puistoon on esitetty aluejakoa, jossa on rajattu mm. virkistysalueita ja suoja-alueita. Aluejaot ovat perusteltuja. Isoholman saarella pesii uhanalainen lintulaji, joten saaren eteläosa on perusteltua pitää etäalueena.

Jos kansallispuiston lakia muokataan, niin pitää varmistaa, että siihen tehdään muutos, jonka mukaan puistoon voidaan liittää valtion omistukseen tulevia kiinteistöjä, kuten toimitaan useissa muissakin puistoissa. Laajennuspotentiaalia on esimerkiksi kallioalueilla.

Suomen luonnonsuojeluliitto on lausunut 23.9.2014 hallituksen esityksestä laiksi Teijon kansallispuistosta ja lausunnossa esille nostetut mahdolliset puiston laajennusalueet ja kehittämis ehdotukset ovat edelleen ajankohtaisia. Lausunnossa esitetyt laajennusalueet ovat mukana 12.10. 2023 tehdyssä valtionmaiden inventointiraportissa (Olli Turunen). Inventoiduista alueista päätyi jo valmisteluvaiheessa Korkianummen viereinen puronvarsin kansallispuistoon.

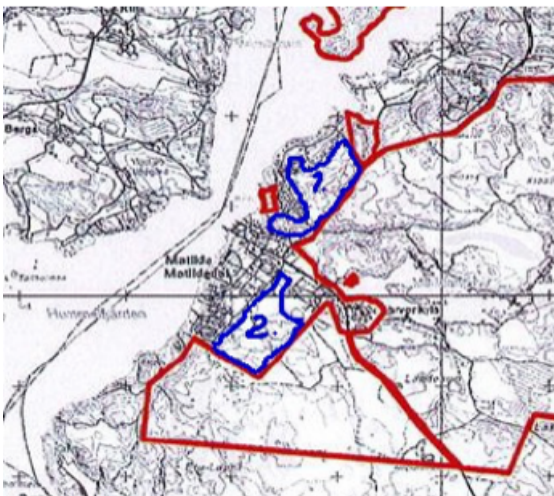
Alueen vetovoima perustuu sen ruukkihistoriaan, historialliseen kyläympäristöön palveluineen, monipuoliseen luontoon, alueen erilaisiin retkeilymahdollisuuksiin ja järvien ja merenrannan läheisyyteen.

Luonnonsuojelupiiri muistuttaa, että luonnonsuojeluliitto on jo kymmenen vuotta sitten esittänyt sopivien valtiomaiden liittämistä kansallispuistoon. Näiden kohteiden luontoarvot ovat vuosien varrella vain parantuneet.

Kyseessä ovat:

Korkianummen palsta (kiinteistötunnus 734-640-3-1)

Palstasta lisättiin kansallispuistoon jo lausuntokierroksen jälkeen 15 hehtaarin suuruinen alue. Lisäalue mahdollistaa meriyhteyden syntymisen puistoon rannan kautta sekä komean merinäkymän yhdeltä Teijon alueen korkeimmalta kallionlaelta.

Korkianummen palstan liittämistä kokonaisuudessaan kansallispuistoon tulee selvittää. Laajennus mahdollistaisi polkureittiyhteyksien edelleen kehittämistä maisemallisesti hienojen kohteiden välillä. Palstan liittäminen kansallispuistoon kokonaisuudessaan olisi myönteistä myös alueen luontomatkailu- ja virkistyspalveluiden kehittämiseksi.

Ruojakuoppien palsta (kiinteistötunnus 734-555-3-290)

Palstan liittäminen kansallispuistoon lisäisi merkittävästi puiston näkyvyyttä kyläkeskuksessa. Palstan puusto vastaa yleiskuvaltaan tyypillisiä Teijon tasarakenteisina kehittyneitä kuusi- ja mäntyvaltaisia metsiä, mutta etenkin palstan pohjoisosiin on kylväytynyt myös tammea ja kuusipuustoa on alkanut palautua luonnontilaan. Palstalla sijaitsevat kulttuurihistorialliset nähtävyydet ja ns. ruojakuopat liittyvät alueen ruukkihistoriaan. Matildedalin kylästä käsin on Ruojakuoppien kautta luonteva reittiyhteys mm. Jeturkastille, noin 7 000 vuotta vanhalle muinaisrannalle.

Mikäli Korkianummen ja Ruojakuoppien palstoja ei liitetä puistoon on perusteltua olettaa, että niiden matkailu- ja virkistyskäyttö saatetaan menettää tulevaisuudessa ja niiden maankäyttö voi muuttua ympäristön ja retkeilyn kannalta haitalliseksi (hakkuut, myyminen tonteiksi jne.).

Kylmässuon Natura-alueella tulee selvittää mahdollisuudet vedenoton vähentämiseen/lopettamiseen. Tästä asiasta luonnonsuojelupiiri on ollut huolissaan jo pitkään. Alue on suojelun kannalta äärimmäisen arvokas lähde ja lettoalue. Vedenoton on jo oleellisesti

heikentänyt/hävittänyt alueen poikkeuksellisia kasviarvoja (mm. lähdesara). Kylmässuon letto- ja lähdealueet tulee liittää puiston suojaosiin.

Teijon alueella on iso merkitys luontaisen taimenen lisääntymisalueena. Jatkotyössä tulee siis kehittää olemassa olevia luonnonvaraisia, geneettisesti alkuperäisiä taimenkantoja. Jos patojen purkaminen ei vaaranna alueen ruokkiperinnettä, niin tällaiset padot tulee purkaa ja puroja mahdollisuuksien mukaan kunnostaa. Alueen purotaimenesiintymät, Punassuon Lohioja ja Kylmassuon lahdepurot on otettava erityisserantaan ja suojeluun. Samoin lohikalojen nousu mahdollisuudet esim Hamarinjarvelle ja Sahajarvelle tulee selvittää.

Luonnonsuojelupiiri huomauttaa, että Suomen luontoon kuuluvaa hirveä ei tule nähdä vain liikenneturvallisuuskana tai maa- ja metsätaloudelle haitallisena lajina, vaan hirvi on pohjoisten havumetsien hieno alkuperäislaji. Sitä vastoin alueella esiintyviä vieraslajeja tulee kartoittaa ja poistaa.

Lisäksi tulisi huomioida että Matildanjärven saarissa pesii erittäin uhanalaisia selkälokkeja. Luonnonsuojelupiiri katsoo että pesimäsaarille tulisi olla maihinnousukielto lintujen pesimäaikaan. Teijon alueella pesii myös suuria pesäpaikkauskollisia petolintuja, joiden pesimäpaikat ja niiden pesimärauha tulee turvata. Samoin Yrjännummentien metsojen soidinpaikka tulee rauhoittaa tieliikenteeltä.

Huomautamme myös että yhteiskumppanimme Salon luonnonmetsäsäätiö tulisi mainita suunnitelmassa tärkeänä yhteistyökumppanina.

Luonnonsuojelupiiri on myös huolissaan aurinkovoimahankkeista, joita on suunnitteilla lähiseudulle. Niillä voi olla mm. vesistövaikutuksia sekä maisematason vaikutuksia myös kansallispuiston alueelle.

Turussa 18.11.2025

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry

Sauli Luttinen

Pauliina Hallivuori

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja